



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei**

**Murner, Thomas**

**Lucernae, 1528**

**VD16 M 7034**

Primvs Articvlvs. Dogmata & scripta Vlrichi Zwinglij ex spiritu ueritatis esse non possunt, quia sibi met ut lux & tenebrae, uerum & mendatia contradicunt.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-29525**

D. IOHANNIS FABRI.

daetum eundē librū præsentibus adiunximus. Quibus uides  
re possit ueritatis amator, quid inter Bernensē hereticā in  
doctā & asininā disputationē, & Badensē catholicā intersit  
discriminis, utriusq; em̄ & gesta & acta expressiōe inuulgare  
germano & latino eloquio in anio mihi est, ut cadens nō nobis  
sed sibi cadat, & q̄stat suo stet dño in uia salutis æternæ amen.

PRIMVS ARTICVLVS.

Dogmata & scripta Vlrichi Zwinglij ex spiritu uerita-  
tis esse non possunt, quia sibi met ut lux & tenebræ, ue-  
rum & mendatiã contradicunt.

Præfatus igit̄ multa ex sacris literis, de diuino spiritu, qđ unis  
tatis, ueritatis, doctrinæq; sibi minime contradicentis sit spi-  
ritus, sed sanæ, concordis, unanims dogmatis & fidei sit do-  
ctor & inspirator, ad Zwinglianas post hæc cōtradictiones  
desectit orationē. Concludens ob id Theodidactū esse non  
posse, prout se crebro iactitarat, quasi huius articuli rem oēm  
hoc silogismo absoluisset. Omnē doctrinā sibi met contrariā  
ex spiritu ueritatis nō esse, sed Zwingliana doctrina sibi met  
est aduersa & cōtraria, ergo ex ueritatis spiritu esse nō potest.

Ad minorem probandam diuertit, triginta septem loca ex  
Zwinglij libellis citat, folia & lineas dinumerans, ut inuentu  
res fiat ipsa facilior. In quibus uerbis lucidis & apertis Zwin-  
glius ipse in sacramēto eucharistiæ uerū fatetur Christi Ihesu  
corpus & sanguinē itidem uerū cōtineri, & Christiane credi.  
Mox xxviiij. loca alia simili dinumeratione quotans subijcit,  
ubi in eucharistia similib<sup>9</sup> claris uerbis tropū adserit, corpus  
Christi uerū & eius sanguinē ibi haberi negat, panem esse pi-  
storii docet, & uinū uerū illic cauponat. Quis igitur tam erit  
cum Horeste furibundus, qui suæ salutis causam in hūc uirū  
uariū reijciat, qui seipsum etiam proprijs ad hoc editis scriptis  
euincit, aliquando fuisse mendacem. Consule queso in libro  
suarū cōclusionū decimā octauā, in qua fidem tenet & docet  
ecclesiæ catholicæ, quā nūc suo tropo & pane pistorio totam

A C T A

ab imis fundibus euertit, quasi certe egregium sit magisteriū panem panem, uinum uinum docere, quod non ignorat etiam caupo quicumque.

Ad quā contradictionē diluendā, colorandā, fucandam ait se prudentis dispensatoris munus exequutū, quippe quibus adhuc in fide teneris lac primo dederit, adultos autē parit solidiore cibo, quasi mendatia lac fuerint, ex quibus solidus Christianorum cibus in adultis coagulet. Hoc idem Christum in discipulis fecisse mentitur, digētera. Iam multa habeo uobiscum loqui, sed non potestis portare modo, spiritus autē sanctus &c. quasi discipulos incapaces mendatijs imbuerit, ut hunc odorem seruariet, noua testa diu, & solus post haec spiritus sanctus his mendatijs ueritatem super aedificauit.

Aliam uariādi præbet rationem, quod primo margaritas noluit offundere porcis, ergo margaritę sua prima fuere mendacia, & sui Thuregij porci de suis mendatijs & siliquis saturati. Vltimam refert prioribus haud acceptiorem rationem, quod tempori non causę inseruierit, quasi uel ullum sit tempus in quo mentiri liceat, & id quidem in re salutem animę concernenti. Quid sit quis illo mendationis tempore ab hac uita migrasset. Si autē causę non inseruierit, quę nam hæc est Christiana causę mendatijs exorsa, falsitate adolescens, & tandem ueritate increpescens, fortassis ex falso uerum, Aristotelis regula elicere didicit, non tamen in schola Christi, ubi sola ueritas ipsa triumphat omni falsitate etiam offitiosa explorata & cispulsa.

Nihil absque literis scriptis credendum, tenendū Zwinglius docet, cui mox contradicēs pleraque tenenda astruit, neque exemplo neque literis demandata.

Alijs quoque contradictionum præceptis, suos fideles imbuit Zwinglius. Nihil scilicet ab eis credendū quod in Biblia non aperte scribat, hinc Faber septem ex eius scriptis loca allegat, in quibus hoc ipsum pertinaciter & mordicus astruit atque tenet,

## D. IOHANNIS FABRI.

net, adeo quod credere nolit Christum in cœlum oculos ele-  
uasse ante sui corporis consecrationem, canone id referente,  
neq; diuam Annam marie uirginis matrem eandem ob causam,  
reijcit quoq; uniuersa hac lege, quæ uel patres conscrip-  
sere, uel concilia determinauerunt.

Mox legem quam met ipse tulerat oblitus, laudat symbolū  
post euangelicā lectionem in missa decantari, in libro suo de  
canone missæ, cuius tamen nulla extat scripta, quod menda-  
citer ait in altera synodo Nicena æditū, quū synodus prima  
hoc ediderit aduersus Arrianos, reiecto ueteri canone, nouū  
consuit, quē & ipsum utcunq; a se consilariū tandē ( uniuersas  
nūllas aspernatus) reiecit. Credendū nobis adserit apostolos  
fuisse baptisatos, in lib. de ue. & fal. relig. & si scriptū non ha-  
beamus. Item eodē ait puerulos baptisandos, & in Apologe-  
tico dicit nono post Christi mortē anno, Matthæi euangelium  
conscriptū, Iohannē baptistā dicit baptisatū. Apostolos item  
puerulos baptisasse, Sabbathū in diem dñicū transmutatū, in  
lib. expositionis articuloꝝ dies, natalis Christi, Steffani, An-  
nunciationis Mariæ, Iohānis Baptistæ, Petri & Pauli censet  
feriandos, etiā rationib⁹ additis. Baptismū puerorū in aposto-  
lorū tempora reijcit, Nouam & inauditā fecit baptisandi for-  
mam, contradicendo diabolo, puerū uestit indusio candido,  
multū id generis tenens, astruēs, & docens prius neq; exem-  
plo neq; scripturis tradita, quæ Faber noster xxxiiij. locis cō-  
plexus est, & ex eius libellis nota fecit. Cui ergo hæc non sub-  
olet aperta contradictio, absq; literis multa docere, & tenen-  
da credere, ac pertinaciter ( ut solent hæretici) Christianam  
indolem imbuere, nihil credendū nisi quod aperte nobis lite-  
ra depingant, & scribentis manus figuret.

In credendū clamat libertatē, consciētias cupit haberi li-  
beras, quas tamen paulo post publicis iuditijs coercet.  
Ingens apud Zwinglianos aboritur cōcertatio, ad fidem ne  
cogendus quis sit, an dimittēdus in suæ conscientię libertate.  
Sensit

A C T A

Sensit aliquādo Zwinglius peminē cogendū, Paulū ad hoc testem citans ad Timoth. ut fideli doctrina uincant. Suos extollit & in astra fert Thuriceñ. qd' ad credendū haecenus nullum impulerint, quippe quod se conscientiarū dños non esse non ignorarint, in quiete poeta, Caesar in hoc potuit iuris habere nihil. Papistarū tyrannidē Neronis & Domitiani adserit infestioem, quod ad credendū etiam publicis iuditijs fideles exterminet xvi. locis a Fabro allegatis, libere credendi facultatem inculcat atq; persuadet, Cuius in alijs quoq; locis quinq; a Fabro allegatis immemor, fidei iuditiū in ecclesiā am reicit. i. Corinth. xiiij. cuius ait & clauis esse, Iohan. xxi. Nec ullo modo ferendū, ut singulis capitibus ea libertas permitteretur, in fide scilicet credere quicquid praesumpserint, futurum ratus ut in multas partes unus etiam parochus abeat. Crederenolentes ex natali solo relegat, ora claudenda praecipit, & uirga ferrea arcendos consulit.

Baptisandi forma apud Zwingliū contraria & incerta. Docuit aliquando in nomine patris & filij & spiritus sancti baptisandū, posteaq; uero ab fornace græculas aliquot uoculas delampserat, ex græci sermonis proprietate, quā p' antiphrasim (ut Lutherus inquit) optime callet, baptisandū ait in nominibus patris & filij & spiritus sancti, quod tē fecere ante annos mille quadringentos, Valentiniani heretici Hyrenæo teste. Cuius contradictionis loca etiam in suo libro Faber libeliter quotat, Zwinglij uerba candide dinumerans.

Triginta milibus florenis mentitur Zwinglius Badensem disputationem ab Heluetijs emptam fuisse.

Probe Zwinglius dum adhuc sanæ mētis fuerat, Christiana docuit modestia fidei causas tractare scripturis, & nullis uel iniurijs uel scōmatibus res diuinas agēdas ad Pomeranū, & in Antibolo ad Emserum scribens, cuius modestiæ (postea quam a sana mente deciderat) oblitus, fere omnes suos libros eiuscemodi

D. IOHANNIS FABRI.

eiusmodi conuictioꝝ stercoreis, fannis, mendatijs, & foecibus conspurcauit, non solū in Pont. Max. & episcopos inuectus, uerū & in sui natalis soli Scultetos, Ammannos & retores, euentus scilicet eos xxx. mille florenis receptis, per motos atq; corruptos disputationē in Baden subornasse, qđ nec ipse usq; in præsens uerū facere potuit, neq; ull⁹ mortaliū cognoscere huius summe florenorū datorē neq; receptorem.

Reuelanda mysteria & non reuelanda  
utrumq; tenet & adserit Zwinglius.

Hegenwalt quidā Thuricensis colloquij descriptor, egregie germanus sycophanta & asinus miris cōuictijs Fabrū infectat quod sacrarū literarū mysteria & secreta non palam prodēda scripsisse ferebat, quū tamen Zwinglius Heluetijs scribens mysteriū sui pistorij panis, ut margaritas porcis & sanctū canib⁹ ab initio pfundendū noluerit. Vide Fabrū quottantem.

Sophistam agit, quum a Sophistis cauendum undiq; moneat.

Non scitent uerū exundant libelli Zwinglij, sophismata ut uirus lethiferū in sacris literis uitāda, quæ ipse ridiculus in locis fere infinitis interserit, & pueriles ineptias ac fallatias suis quaternionib⁹ infertit. Vnū exempli causa recensuisse plus nimio Zwinglius enumerat in illa asinina disputatione Bernensib⁹ ubi ad Benedicū Burgouwer Iohan. vi. caput hoc sophismate inuoluit & obnubilat. Panis quem ego dabo caro mea est, quā ego dabo pro mundi uita, claudere uolens carnē Christi pro mundi uita in cruce datā hunc esse panem de quo in priori puncto, de quo ridiculo & stulto elencho sophistico absoluto Osiander suā inertia irrisurus, talē se in scholis dum adhuc puer erat, utcunq; ludendo & nugando fabricasse ait. Quicquid heri emisti hodie comedisti, carnes crudas emisti, ergo crudas comedisti, indignā putans a substantia in quantitatē uel qualitātē subsumptionē, non solū recto ordine, sed & regressione. Hic est Achilles & irrefragabile argumētum

A C T A

suum quo Christi corpus ex sacramento pepulit, & a sancta matre ecclesia pellēs in cœlum ad dextram patris ita locauit, ut neq; hic esse in eius sit potestate, inde tamen uenturus iudicare uiuos & mortuos, licentia fortasse ueniendi ab alio quoquam sibi permilla. Audiat Lutherū suū si Osiandrus espuat de suo sylogismo, id est de Zwingliana prudentia ludentem Christi corpus pro nobis traditum fuit uisibile, sed in sacramento si esse debet, oportet ut uisibiliter ibi sit &c. Nunquid omni est miseratione dignū (inquit) ex his talibus nugis aperta & clara Christi uerba denegare, Hoc est corpus meū, hæc si in scolis puer lucret, uapularet, si inter sophistas magister asinus uocaret. Vides hic & Lutherū sentire Bernensi disputationi asinos præfuisse, sed & nebulones, ait em̄, *Das heist sophistisch vnd diebisch handeln in worten gottes* / hæc ipse. Taceo quod in uerbo est, sophistā agit, est pro significat accipi in uerbis istis, Hoc est corpus meū, sed quia ad Bernensem disputationē reprobandā pgit intentio, transeo cōsultus.

Sanguinem Christi siue calicem testamentum esse & negat & affirmat.

Francorū regi audaculus librū dedicat, quē librū ob id Christianissimū nominat, quia ad regem Christianissimū scriptus sit, quasi principis merito librū bene meritū somniet, in quo calicem, Christiq; sanguinem nordicus ex euangelio Luca testamentū astruit, ex græco uerbulo poterion, quod ab alio quo mendicauit, probans. Hinc consequentiā format sacrificium esse non posse quod testamentū sit, & si ab initio memoriam dumtaxat appellarit, uelit tamen in hoc Luthero libēter cedere testamentū nominanti, in eo tamen regali libro, quia regi scriptus sit, uel certe libro subulco, si ad subulcū scriptus fuisset, sanguinē Christi abusiue testamentū nominari dicit, & in Coronide neq; calicē testamentū esse finit, sed solū peccatorū remissionem nouū docet esse testamentū. Adeo non nouit uir ille uariū ater & albus, in quem portum se recipiat.

nisi

D. IOHANNIS FABRI.

nisi sua mendacia etiã regibus faciat esse manifesta. Magistrũ certis in libellis se nominari deprecãt, & solũ Christũ magistrũ fateẽ, in sexcẽtis alijs locis se magistrũ met ipse nominat.

Annis aliquot elapsis suis libellis in frontem Christum depinxit suos euangelicos inuitantem Matth. vi. Venite ad me omnes qui laboratis &c. qui iam omniũ imaginum hostis factus, neq; suum Christum uocantem ultra figurare permittit, adeo sibi nihil est magis commune cum Christo.

In causis euangelij iudicandũ censeat & non iudicandũ. Iudiciũ ferre & in euangelij causis pronuntiare ad ecclesiã ait pertinere, quod nisi fieret, opinaret quiscq; noua etiã singulis dõibus, & turbarent quæ semel bene determinata sunt, hoc apostolũ uult intellexisse his uerbis, quãdo dicebat cæteri dii iudicent, sex locis allegatis Faber ostẽdit, ubi in sacras literas iudiciũ & censurã defert ecclesiã, & non solũ ecclesiã, sed omnibus etiã Christo fidelibus, sicut Thuregij fidei suæ causas ducentis uiris permisit, iuxta xi. loca dinumerat, eiusq; ppria uerba citat, in quibus aperte & clare nõ uult ab ullo homine, non a doctoribus, concilijs, pontificib<sup>9</sup>, uniuersitatibus, sed neq; ab ecclesia iudicari, sic agit incertis & uagat in cõtrarijs.

De uita monastica in suis cõclusionib<sup>9</sup>. Non te turbet (inquit) tu probe uir ordinis, in cuculla em nõ nescio multas & quidẽ optimas cõsciẽtias esse, quæ iuxta doctrinã Christi uitã habet bene institutã. Id si uerũ est, quur uniuersos bonos pariter & malos deleuit. In p̃mptu tñ causã est ut eos: bona tẽporalia furaret res hæc clarior est, quã qd' ab ullo negari possit.

Euangeliũ dicit in sanguine fundamenta prima iecisse, sanguine creuisse, ac tandem in sanguine purgandum fol. clxxij. cõclusionũ suarũ quibus tumultuandũ docet, & seditionib<sup>9</sup> in reges & principes exclamandũ, & tamen in plerisq; alijs locis a Fabro ibi nominatis ab omni tumultu cauendũ suadet.

Omnes Christianos passim sacerdotes cõsecrat, & in libro de officio prædicantis oppositum docet, uide Fabrum.



## A C T A

Denoie sacramēti uariat, de fractiōe panis ambigit & fluctuat, de poenitētia neq; sibi cōstat, noua testamēta expressa emēdabat, q̄ plus mille locis corrupta sunt atq; deprauata.

Esūm carniū nullo tempore ait interdictū, quem tamen scandali caussa certis diebus prohibet.

Voluntatem item esse liberam, quam alijs in locis diuina prouidentia tolli docet, imagines ex ecclesijs sustulit, uerum lapideas atq; ligneas, aureis tamen & argenteis misertus est.

Ōm̄o citat Faber loca, quibus ueritatē adserit nullo modo tacendā, quum tamen in sua excusatione ad Cantones in Baden eandē aliquātiō taceri posse astruat, quod & ipse quinq; annis fecit in opinione pistoriū panis. Pro peccatis satisfaciendum negat in libro conclusionum suarum, cuius oppositum docet in lib. de uer. & fal. rel. Hominū doctrinas ex toto aspernat, & alijs in locis acceptat. Laudat ecclesiasticas uestes, quippe quod Christi passionem præsenterent, quas tamen in prophanos usus omnes furto abstulit.

Petrum apostolorū caput facit paulo post pedes, missam alterat & canonem post ut idolatriā abominatur. Sub utraq; specie cōmunicat, post in pistorio pane Christū præbet neutram speciem habentem. Taceo eius inconstantes sermones, de ecclesiarum dedicationibus, ueteris testamenti abrogatione, ceremonijs, baptismo, quæ omnia per longum Faber ipse persequitur, sed quid nobis de his suis nugis quibus consueuit has suas technas & mendacia fabre consuere.

### SECUNDA PARS DOCTORIS

Fabri, euangelicos hæreticos inter se dissentire, & nec sibi ipsis constare.

**A**ltera parte centum quinquaginta locos dinumerat Faber, quibus Zwingliū cum suo Lutero sic confert, ut ex diametro alterū apertō Marte cerneret alteri repugnare, contradicere, reluctari. Nec operæ precium duco (quod nihil utilitatis